

SVENSKA AKADEMIEN

Kulturdepartementet
Regeringskansliet
103 33 Stockholm

26 september 2019

Yttrande över rapporten Demokratins skattkammare – Förslag till en nationell biblioteksstrategi

Svenska Akademien, som beretts tillfälle att inkomma med synpunkter på rapporten Demokratins skattkammare – Förslag till en nationell biblioteksstrategi (Ku2019/00550/KO), ber att få avge följande yttrande.

Svenska Akademien välkomnar rapporten, som bör tas på största allvar. Akademien har redan tillsammans med flera andra akademier och utrikes skandinavistikinstitutioner kommenterat rapporten och ber att få hänvisa till de synpunkter som framförs i den skrivelsen. Skrivelsen bifogas.

För Svenska Akademien

Mats Malm
Ständig sekreterare

den 15 a pril 2019

Rege ringen
Kultur- och utbildningsdepartemen ten
103 33 Stockholm

Om betydelsen av offentlig finansiering för digitaliseringen av Sveriges skriftliga kulturarv

Bibliot eksu tredningens förslag till Nationell biblioteksstrategi (<http://libris.kb.se/bib/8j4tcb5g69kl2544>) inbeg riper två element som är av fundamental betydelse, inte bara för kultu rsektorn i Sverige utan också för svensk forsknings ställning i världen. Det ena drar upp riktlinje rn a för en permanent finansi ering av Litt e ra turbanken, det andra gäller stöd för digitalisering av det nationella kunskapsarvet i böcker och tidningar.

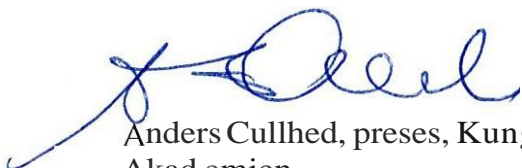
Över hela världen pågår en intensiv digitalisering av det litterära kulturarvet och av alla skriftliga källor till vår historia. Det föreligger en allmän enighet om att sådant material erbjuder helt nya möjligheter att förstå och omtolka vårt förflutna. Inte bara digitaliseringen av en nations böcker och tidningar är viktig i detta sammanhang: utvecklingen av tekniker för att systematisera och utvinna kunskap ur dessa materialtyper, så kallad Text mining, är ett centralt forskningsområde där ilmovativa teknologier lägger grunden för nya forskningsinriktningar och forskningssamarbeten. Fältet är starkt tvärvetenskapligt och inbegriper snart sagt alla humanistiska och samhällsvetenskapliga ämnen.

Trots språkskillnaderna är teknologin och forskningsfrågorna på fältet utomorden tligt lämpade för studier över nationsgränserna. Följa ktligen har det in terna tionella samarbetet för digitaliseringen av det skrif tliga ku ltu ra rvet visat sig utomorden tligt kraftfullt och lovande. Men en gru nd läggande förutsättning för att en nation eller ett språ kområd e skall kum la göra sig gällande i denna utveckling är att man faktiskt digitalisera r sina böcker och tidningar. Norge har till exempel digitalisera t alla böcker tryckta på norska och / eller i Norge, och är nu på god väg att avsluta motsvarande process med alla norska tidningar. I Sverige har däremot inga offe n tliga med el avsatts för systematisk digitalisering av detta erkän t vikti ga material, även om Kungl. biblioteket inom befintliga ramar har kunnat åstadkomma mer än förväntat med digitaliseringen av våra dagstidningar. Skön- litteraturen har å sin sida hanterats utanför statlig finansiering på ett sätt som, trots höga ambitioner och starka arbetsinsatser, är ohållbart

i längd en. Den ideella föreningen Litteraturbanken har sedan 2004 etablerat en plattform och samarbeten för digitalisering av det svenska litterära kulturarvet. Litteraturbanken har finansierats av Svenska Akademien, Kungl. Vitterhets Historie och Antikvitets Akademien, Riksbankens Jubileumsfond och Svenska litteratursällskapet i Finland, men för att komma upp i en volym som motsvarar omvärldens och den nya tidens krav krävs offentlig finansiering av just det slag som formuleras i Biblioteksutredningens förslag. Utan sådan kommer Sverige att försättas i ett olyckligt underläge i den internationella forskningen - och allmänheten, utbildningsväsendet och biblioteken kommer att gå miste om viktig tillgång till det gemensamma kulturarvet.

Undertecknande institutioner vill på detta sätt framhäva allvaret i situationen och ställer sig bakom den modell för offentlig finansiering av vårt skriftliga litterära arv som presenteras i Biblioteksutredningens förslag.

På undertecknarnas uppdrag

Anders Cullhed, preses, Kungl. Vitterhets Historie och Antikvitets Akademien

Akademier som ställer sig bakom skrivelsen (ordnade efter ålder):

Kungl. Akademien för de fria konsterna

Kungl. Vetenskapsakademien

Kungl. Vitterhets Historie och Antikvitets Akademien

Kungl. Musikaliska akademien

Svenska Akademien

Kungl. Gustav Adolfs Akademien för svensk folkkultur

Internationella institutioner med ansvar för svensk litteratur och kultur som ställer sig bakom skrivelsen:

American Swedish Institute - Language and Cultural Program,
Minneapolis

Bibliothèque nationale et universitaire de Strasbourg

Département d'études littéraires, Université du Québec à Montréal

Department of Anglo-Saxon, Norse & Celtic, Cambridge University

Department of Germanic and Slavic Languages and Literatures, University
of Colorado - Boulder

Department of Germanic Languages and Literatures, University of

Pennsylvania

Department of World Languages and Literatures, Portland State University

Deutsches Seminar / Skandinavistik, Universität Tübingen

Deutsches Seminar, Universität Zürich

Ehudes scandinaves, Université de Strasbourg

Fachinformationsdienst Nordeuropa an der Universitätsbibliothek Kiel

Institut für Nordische Philologie der Ludwig-Maximilians-Universität München

Institut für Skandinavistik, Goethe-Universität Frankfurt

Institut für Skandinavistik/Fennistik, Universität zu Köln

Neuere skandinavische Literaturen, Nordeuropa-Institut, Humboldt-Universität zu Berlin

Section scandinave du département GNS (Germanique, Néerlandais, Scandinave), faculté LLCER, Université de Lille

Skandinavisches Seminar, Albert-Ludwigs-Universität Freiburg
Fachbereich Nordistik, Departement Sprach- und Literaturwissenschaften, Universität Basel

Skandinavisches Seminar, Georg-August-Universität Göttingen

Svenska litteratursällskapet i Finland

The Scandinavian Department of the University of Amsterdam

The Scandinavian Section, University of California Los Angeles

The Scandinavian Studies program of the Department of German, Nordic, and Slavic at the University of Wisconsin in Madison

Samt

Italiensk skandinavistik vid universiteten i Bologna, Genua, Milano, Neapel, Pisa, Rom, Trento, Turin, Venedig och företrädare vid Oslo universitet och University College, London.